

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/250/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5418200799
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5418200799.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu, sudcov : JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v spore žalobkyne - V. Y., nar. XX.X.XXXX, s trvalým pobytom A. E. - I. O. XXX, v zastúpení - Poradenské a právne centrum ochrany spotrebiteľa, so sídlom Liptovský Mikuláš, Vrbická 1894/10, IČO: 52317226 proti žalovanému - DPS financial consulting, s. r. o. , so sídlom Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930, v zastúpení právne - PETKOV & Co s. r. o. , so sídlom Bratislava, Na vřšku 12, IČO: 50 430 742, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 10Csp/20/2018-105 zo dňa 17.7.2019 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e v celom rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie.

P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% voči žalovanému.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie (ďalej len okresný súd) napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe a určil, že nehnuteľnosti zapísané Okresným úradom Dolný Kubín, katastrálny odbor, pre okres Dolný Kubín, obec Oravský Podzámok, katastrálne územie I. O. na liste vlastníctva č. XXX ako stavba - rodinný dom súp. č. XXX a pozemky -- parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 245, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 500 m² a parc. č. 246, druh pozemku - záhrada o výmere 326 m² nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného: DPS financial consulting, s.r.o. , so sídlom Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930, ktorého vklad bol povolený Správou katastra Dolný Kubín dňa 12.12.2003 pod č. V 1547/03 (výrok I.). Žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením (výrok II.).

2. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby, v ňom žalobkyňa argumentovala najmä tým, že je výlučnou vlastníčkou v žalobe vyšpecifikovaných nehnuteľností, ktoré sú zapísané na LV č. XXX v kat. úz. I. O.. Dňa 12.12.2003 uzatvorila zmluvu o zriadení záložného práva k zmluve o úvere č. 004/4003/03HU (ďalej len „zmluva o úvere“), ňou poskytla zabezpečenie zmluve o úvere v znení jej dodatkov uzatvorenej medzi dlžníkom D. A., bytom I. U., D. XXXX/XX a veriteľom OTP Banka Slovensko, a.s.. Zmluva o zriadení záložného práva bola zavkladovaná po povolení vkladu Správou katastra Dolný Kubín pod č. V 1547/03 dňa 12.12.2003. V dôsledku nesplácania úveru dlžníkom D. A. veriteľ OTP Banka Slovensko, a.s. vyhlásil dňa 8.11.2012 úver za predčasne splatný, týmto okamihom podľa názoru žalobkyne začala plynúť premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky, ako aj záložného práva zriadeného na jej zabezpečenie. Žalovaný sa stal nadobúdateľom pohľadávky pôvodného veriteľa OTP Banka Slovensko, a.s. voči dlžníkovi D. A. na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 6.12.2017. Ona sa na základe písomnej korešpondencie od spoločnosti DUPOS Dražobná, spol. s r.o. dozvedela, že na nehnuteľnosti v jej vlastníctve, zapísané na LV č. XXX, v k.ú. I. O., sa má konať dobrovoľná dražba, s termínom 22.5.2018. Podľa nej sa žalovaný snaží nezákonne vykonať

dobrovoľnú dražbu, pričom ona/žalobkyňa má za to, že záložné právo vyznačené v časti C LV č. XXX na základe zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 9.12.2003 je premlčané. Vzniesla zároveň námietku premlčania uvedeného záložného práva. V rovine právnej na opodstatnenosť ňou vznesenej námietky premlčania záložného práva odkázala na závery Najvyššieho súdu Českej republiky v rozsudku sp.zn. 21Cdo 2185/2009 konštatujúce premlčateľnosť záložného práva v trojročnej premlčacej dobe, ktorá beží odo dňa kedy sa právo mohlo byť vykonané, t.j. odo dňa kedy vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohy (§ 101 OZ). S odvolaním sa na právne závery vyslovené v uvádzanom rozhodnutí žalobkyňa tvrdí, že v jej prípade záložné právo sa mohlo prvý krát vykonať dňom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, týmto okamihom začala plynúť premlčacia doba záložného práva, aj premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky.

3. Žalovaný v rámci svojej prvotnej obrany namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, bol názoru, že záložné právo s poukazom na § 151m ods. 1 písm. a) až i) Občianskeho zákonníka zaniká len na základe taxatívne stanovených zákonných dôvodov, pričom premlčanie záložného práva nespôsobuje jeho zánik. Aj premlčané záložné právo existuje a môže (a má byť) zapísané v katastri nehnuteľnosti. V súdenom prípade ale záložné právo premlčané nie je a on/žalovaný v súlade s § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka môže uspokojiť svoju premlčanú pohľadávku výkonom záložného práva bez akýchkoľvek obmedzení. Ak by súd žalobe vyhovel, a to len v dôsledku premlčania zabezpečeného dlhu, v rozpore so zákonom by ho ako záložného veriteľa zbavil záložného práva, ktoré trvá a stále mu patrí. Súčasne by bola aj žalobkyňa ako záložný dlžník zbavená možnosti plniť svoj naturálny dlh dobrovoľne. Záložné právo sa premlčí, ak uplynula premlčacia doba, ktorá je v zásade tri roky odo dňa, kedy mohol záložný veriteľ prvý raz pristúpiť k výkonu záložného práva spôsobom podľa §151l Občianskeho zákonníka, čo je okamih kedy sa dlžník dostal do omeškania so zabezpečenou pohľadávkou a súčasne záložný veriteľ počas premlčacej doby nezačal s výkonom záložného práva. Nesúhlasí s právnymi závermi vyslovenými v rozsudkoch Najvyššieho súdu ČR - na ktoré odkazuje žalobkyňa. Navyše, záložné právo v súdenom prípade premlčané nie je, ako totiž vyplýva z LV č. XXX k.ú. I. O., ešte jeho právny predchodca OTP Banka Slovensko, a.s. v roku 2013 začal výkon záložného práva, o čom svedčí aj informatívna poznámka č. 46/13 o oznámení a začatí výkonu záložného práva. Začatím výkonu záložného práva začala premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu spočívať a spočíva do súčasnosti. Na návrh žalobkyne (podala ešte v roku 2013) Okresný súd Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp.zn. 6C 118/2013 uznesením zo dňa 19.10.2013 uložil jeho právnenmu predchodcovi zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby predajom predmetných nehnuteľností do doby právoplatného skončenia uvedenej veci. Rovnako ani on/ žalovaný nemôže vykonať svoje záložné právo, nakoľko mu v tom bráni neodkladné opatrenie vydané Okresným súdom Dolný Kubín pod sp.zn. 6 Csp/17/2018.

4. Okresný súd zaoberajúc sa aj následnými stanoviskami/vyjadreniami strán k predmetu sporu, po vykonaní dôkazov a ich hodnotení nesporne zistil výlučné vlastníctvo žalobkyne k záložným právam zaťaženej nehnuteľnosti, evidovanej / zapísanej na LV č. XXX k.ú. I. O., Obec Oravský Podzámok, okres Dolný Kubín - k rodinného domu súp. č. XXX postaveného na pozemku parc. KN-C č. 245 a pozemkov parc. KN-C č. 245, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 500 m² a parc. KN-C č. 246, záhrada o výmere 326 m². Na liste vlastníctva je zapísaná v časti C ako ťarcha v prospech žalovaného DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930 záložné právo ku všetkým uvádzaným nehnuteľnostiam, a to podľa zmluvy o zriadení záložného práva č. V 1547/03 zo dňa 12.12.2003 v spojení so zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 6.12.2017.

5. Zmluvu o zriadení záložného práva na predmetné nehnuteľnosti uzatvorili dňa 9.12.2003 spoločnosť OTP Banka Slovensko, a.s. so sídlom Bratislava ako záložný veriteľ, žalobkyňa ako záložca a dlžník - D. A. zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 004/4403/03HU zo dňa 30.6.2003 v znení jej dodatku č. 1 zo dňa 9.12.2003. Vklad záložného práva na základe uvedenej záložnej zmluvy do katastra nehnuteľnosti povolila Správa katastra Dolný Kubín dňa 12.12.2003 pod č. V 1547/03.

6. OTP Banka Slovensko, a.s. listom zo dňa 8.11.2012 adresovaným dlžníkovi D. A. a žalobkyni vyhlásila úver vyplývajúci zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 004/4403/03HU zo dňa 30.6.2003 za predčasne splatný, zároveň vyzvala na zaplatenie celkovej sumy 29.601,19 eur v lehote 10 dní od doručenia uvedeného listu. Žalovaný nadobudol pohľadávku z úverovej zmluvy titulom postúpenia pohľadávky zmluvou uzatvorenou dňa 6.12.2017 s tým, že pôvodný veriteľ OTP Banka Slovensko a.s. oznámila žalobkyni listom zo dňa 8.12.2017 zmluvné postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o

hypotekárnom úvere uzavretej dňa 30.6.2003 spolu s príslušenstvom a všetkými právami z akéhokoľvek zabezpečenia na žalovaného.

7. Uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6Csp/17/2018 zo dňa 18.5.2018 bolo na návrh terajšej žalobkyne nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola spoločnosti DUPOS dražobná, spol. s r.o., so sídlom Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 36 233 935 uložená povinnosť zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby predajom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX (na žalobkyňu) a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, pričom predmetným neodkladným opatrením bola žalobkyňi zároveň uložená aj povinnosť v stanovenej lehote podať voči spoločnosti DPS Financial Consulting, s.r.o. (resp. voči záložnému veriteľovi aktuálnemu v čase podania žaloby) žalobu vo veci samej, ktorej predmetom bude určenie, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v k.ú. I. O. na žalobkyňu nie sú zaťažené záložným právom. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.6.2018 a vykonateľnosť ohľadne jeho výroku I. dňa 21.5.2018. Už v odôvodnení uznesenia bola konštatovaná značná pravdepodobnosť premlčania záložného práva zo záložnej zmluvy zo dňa 9.12.2003, keďže bolo osvedčené, že predčasná splatnosť pohľadávky ktorú záložné právo zabezpečuje (pohľadávka zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 004/4003/03HU zo dňa 30.6.2003) nastala dňa 8.11.2012 a keďže dlžník, D. A. túto pohľadávku riadne a včas nesplatil v lehote k tomu určenej (10 dní od doručenia listu o predčasnosti splatnosti úveru), záložný veriteľ mohol záložné právo uplatniť, t.j. začať s jeho výkonom už koncom roka 2012 (článok 8 záložnej zmluvy). Preto výkon záložného práva v roku 2018 možno považovať s ohľadom na vznesenú námietku jeho premlčania za výkon premlčaného práva. Ustálenie otázky, či došlo alebo nedošlo k premlčaniu predmetného záložného práva, či (ne)došlo k prerušeniu, či k pretrhnutiu premlčacej doby, môže byť predmetom posudzovania na základe dokazovania vo veci samej o žalobe, na podanie ktorej bola žalobkyňa odkázaná súdom podľa § 336 ods. 1 CSP.

8. Napokon pred okresným súdom bolo vedené konanie pod sp.zn. 6Csp/2/2016 na základe žaloby doručenej dňa 18.7.2016, ktorou sa spoločnosť OTP Banka Slovensko, a.s. v pozícii žalobcu sa domáhala voči D. A. ako žalovanému zaplatať dlžnej istiny i s príslušenstvom zo zmluvy o hypotekárnom úvere uzavretej dňa 30.6.2003 v znení jej Dodatku č. 1 zo dňa 19.12.2003, predmetnú žalobu žalobca zobral späť vzhľadom na konštatáciu súdu, že uplatnený nárok je premlčaný s ohľadom na vtedajšie znenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, po späťvzati žaloby žalobcom okresný súd uznesením sp.zn. 6Csp/2/2016 zo dňa 28.2.2017 konanie podľa § 145 ods. 1 CSP zastavil.

9. V súdnej veci bola síce sporná platnosť postúpenia pohľadávky voči dlžníkovi D. A. zo spoločnosti OTP Banka Slovensko, a.s. na žalovaného, súd ale prvotne posudzoval/ vyhodnotil spornosť v otázke, či je na žalobou požadovanom určení - o určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom,- naliehavý právny záujem, či sa žalobkyňa môže domáhať takéhoto určenia, či je premlčané záložným právom zabezpečovaná pohľadávka a či je premlčané aj záložné právo.

10. Okresný súd žalobu vo veci subsumoval pod ustanovenie § 137 písm. c/ CSP, uviedol, že takouto žalobou sa možno domáhať, aby sa rozhodovalo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Podľa názoru okresného súdu v súdnej veci existuje naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe, pretože bez požadovaného určenia by bolo právne postavenie žalobkyne neisté, táto je s ohľadom na námietku premlčania presvedčená o nemožnosti postihu svojho majetku (označených nehnuteľností) výkonom záložného práva zo strany žalovaného, pričom výkonom záložného práva žalovaný jej reálne hrozí a žalobkyňa nemá inú možnosť ako zmeniť svoje postavenie, resp. postavenie žalovaného vo vzťahu k jej nehnuteľnostiam. Možnosť realizácie záložného práva v prospech žalovaného vyplýva aj z príslušnej evidencie katastra nehnuteľností v ktorej je záložné právo zapísané, keďže z uvedeného zápisu nevyplýva žiadne jeho obmedzenie. Na ustálenie pozície žalobkyne ako jediného a výlučného subjektu oprávneného disponovať s predmetnými nehnuteľnosťami a tým aj odstránenia možnosti realizácie záložného práva zo strany žalovaného k týmto nehnuteľnostiam vzhľadom na zápis o existencii záložného práva, súd považuje podanú žalobu za prípustnú a naliehavý právny záujem na požadovanom určení za daný. Inak povedané, žalobkyňa podľa názoru súdu nemá inú možnosť ako stav svojich nehnuteľností vo vzťahu k zapísanému záložnému právu ustáliť a v príslušnom registri zmeniť, než práve na základe podanej žaloby. Bez požadovaného určenia totiž príslušný okresný úrad, katastrálny odbor zmeny vo svojej evidencii nevykoná. Navyše žalobkyňa bola (podľa § 336 ods. 1 CSP) v konaní vedenom pod sp.zn. 6Csp/17/2018 uložená povinnosť podať určovaciu žalobu, ktorej predmetom bude práve určenie, že predmetné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom.

11. Okresný súd neuznal námietku žalobkyne o neplatnosť postúpenia pohľadávky, konštatoval platné uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom a nadobúdateľom pohľadávky z úverovej zmluvy - žalovaným voči dlžníkovi D. A.. Žalovaný sa stal nadobúdateľom pohľadávky zo zmluvy o hypotekárnom úvere uzatvorenej dňa 30.6.2003, pričom pohľadávka z predmetnej zmluvy na žalovaného prešla zmluvou uzatvorenou dňa 6.12.2017. Hoc sa jednalo o zmluvu o úvere, teda tzv. absolútny obchod, súd zdôraznil, že zmluva o úvere je tzv. typovou zmluvou podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase jej uzatvorenia, teda zmluvou, ktorú právny predchodca žalovaného uzatváral vo viacerých prípadoch a bolo obvyklé, že spotrebiteľ (D. A.) obsah zmluvy o úvere podstatným spôsobom neovplyvnil. Išlo o vzťah podnikateľa (obchodníka) a nepodnikateľa (spotrebiteľa), pre ktorý je typický nepodnikateľský účel zmluvy. V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa okresný súd aplikoval právnu úpravu premlčania vymedzenú v Občianskom zákonníku a vychádzal z trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. V súdenom prípade, pokiaľ ide o počiatok, beh a uplynutie premlčacej doby, sa súd stotožnil s lehotami uvedenými vo výzve vo veci vedenej pod sp.zn. 6Csp/2/2016 (odkazuje na č.l. 104 uvedeného spisu) zo dňa 20.1.2017, v nej súd konštatoval, že dňom 14.12.2012 začala plynúť 3-ročná premlčacia lehota, ktorá spočívala v termíne od 17.7.2015 (kedy podal právny predchodca žalovaného návrh na vykonanie exekúcie) do 19.12.2015 (kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Od 20.12.2015 začala premlčacia doba opäť plynúť a uplynula dňom 18.5.2016. Okresný súd dodal, že uvedené závery predchodca žalovaného nielenže nespochybňoval, ale vo svojej podstate sa s nimi stotožnil, nakoľko práve predmetnou výzvou bol vyzvaný na späťvzatie žaloby, čo aj svojim podaním zo dňa 2.2.2017 učinil a na základe uvedeného späťvzatia konanie súd zastavil.

12. Za relevantnú nevyhodnotil námietku žalovaného, že sa musí najskôr skúmať, či sa dlžník D. A. dovoľal premlčania pohľadávky zo zmluvy o úvere a až následne je možné namietat' premlčanie záložného práva. S odkazom na právny význam ustanovenia § 100 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka bol názoru, že sa nevyžaduje vznesenie námietky premlčania zabezpečovanej pohľadávky, predmetom skúmania má byť iba to, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky a nie je v danom prípade právne relevantné to, či bola dlžníkom vo vzťahu k právu veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečovanej pohľadávky aj vznesená námietka premlčania. V danej súvislosti súd podporne odkázal aj na odbornú literatúru (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Zväzok (Všeobecná časť), Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2014, s. 646), prípadne na príliehavú judikatúru napr. v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.8.2012 sp.zn. 21Cdo 4373/2011, v ktorom už bolo zdôraznené, že je potrebné, aby márne uplynula premlčacia doba k uplatneniu zabezpečenej pohľadávky, pričom táto skutočnosť nebola podmienená vznesením námietky premlčania. Okresný súd v súvislosti s touto otázkou odkázal aj na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 8.12.2011 sp.zn. II. ÚS 250/2011. Následne tak v súdnej veci nepovažoval za podstatné, či žalobkyňa preukázala, že by sa bol dlžník D. A. inne dovoľal premlčania zabezpečovanej pohľadávky (čoho sa dožadoval žalovaný), podstatná bola iba skutočnosť, či uplynula premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky. To bol ostatne aj dôvod, pre ktorý súd nevykonal žalobkyňou navrhovaný výsluch D. A., jeho výsluch vyhodnotil za nadbytočný napokon aj v rozpore so zásadnou hospodárnosťou konania.

13. Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzatvorili dňa 9.12.2003 právny predchodca žalovaného, žalobkyňa a D. A., jej vklad bol povolený Správou katastra Dolný Kubín dňa 12.12.2003 pod č. V 1547/03. Záložné právo ako majetkové právo podlieha premlčaniu, premlčacia doba je v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Ku premlčaniu záložného práva nemôže dôjsť skôr, ako by došlo k premlčaniu pohľadávky záložným právom zabezpečenej. Pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby záložného práva, tento sa zhoduje so začiatkom plynutia premlčacej doby zabezpečovanej pohľadávky, t.j. dňom 14.12.2012 začala plynúť táto 3-ročná premlčacia lehota. Táto spočívala v termíne od 30.8.2013 - kedy dražobník oznámil dražbu predmetných nehnuteľností do 3.10.2013 - kedy dražobník upustil od dražby. S ohľadom na skutočnosť, že premlčacia doba na výkon záložného práva začala plynúť dňa 14.12.2012, pričom spočívala iba v období od 30.8.2013 do 3.10.2013, uplynula (by) skôr ako 18.5.2016 (kedy uplynula premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky). S ohľadom na zákonnú úpravu (konkrétne ust. § 100 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka), ktorá vylučuje premlčanie záložného práva skôr ako sa premlčí zabezpečovaná pohľadávka, okresný súd uzavrel, že záložné právo sa premlčalo v rovnaký deň ako zabezpečovaná pohľadávka, t.j. dňa 18.5.2016.

14. Žalovaný a ani jeho právny predchodca si neuplatnili svoje právo ani na súde a ani u iného príslušného orgánu, preto je nadbytočné sa zaoberať ďalším predpokladom pre spočívanie premlčacej doby záložného práva z pohľadu ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka. Z vykonaných dôkazov (konkrétne z bodu 8. záložnej zmluvy) pritom vyplýva viacero možností ako mohol právny predchodca žalovaného začať s výkonom záložného práva. Hoc došlo novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 106/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.6.2014 (odkaz okresného súdu na ustanovenie § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v spojení s § 879r Občianskeho zákonníka) k redukcii možností výkonu záložného práva zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorou bezpochyby bola aj predmetná záložná zmluva), zostali právnomu predchodcovi žalovaného zachované dva spôsoby výkonu, jednak predaj na dobrovoľnej dražbe podľa osobitného zákona - zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a súčasne aj exekučný predaj podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok). Ak sa potom žalovaný v rámci svojej procesnej obrany bránil tým, že k upusteniu od dražby došlo v dôsledku súdneho rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 27.9.2013 č.k. 6C/118/2013-84 a nie z vôle právneho predchodcu žalovaného ako záložného veriteľa, okresný súd uviedol, že povinnosť zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby nebola uložená jemu ako to žalovaný nesprávne uvádzal, ale spoločnosti DRAŽOBNÍK, s.r.o., ale predovšetkým, mal právny predchodca žalovaného zachovanú stále ešte možnosť realizovať záložné právo exekučným predajom. Tento druhý spôsob právny predchodca žalovaného nevyužil a v dôsledku neuplatnenia záložného práva skutočne došlo k jeho premlčaniu.

15. Okresný súd neuznal ani ďalšiu procesnú obranu žalovaného, že záložné právo nie je premlčané s ohľadom na informatívnu poznámku č. 46/13 o oznámení o začatí výkonu záložného práva právnym predchodcom žalovaného zapísanú na príslušnom LV č. XXX. Podľa názoru súdu táto informatívna poznámka nezodpovedá skutočnosti s ohľadom na upustenie od dražby zo dňa 3.10.2013, z tohto dôvodu mal Okresný úrad, katastrálny odbor uvedenú poznámku zrušiť, či už bez návrhu alebo na návrh toho, kto podal návrh na jej zápis, nakoľko dôvody pre jej zápis pominuli. Zápis neaktuálnej informatívnej poznámky nemôže byť dôvodom pre spočívanie danej premlčacej doby.

16. Ak sa záložca dôvodne dovolal premlčania záložného práva, nie je možné zamietnuť jeho žalobu o určenie, že tu nie je premlčané záložné právo a to s poukazom na to, že premlčanie nie je dôvodom zániku záložného práva a premlčané záložné právo je iba oslabené o tzv. nárok a jedná sa o tzv. naturálne právo. Ak sa totiž záložca dôvodne dovolal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu, teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku zo speňaženia zálohu a záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky - v riešenej otázke okresný súd vychádzal z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 21.12.2010 sp.zn. 21Cdo 2185/2009, dodáva, že opačný názor by vo svojich dôsledkoch popieral význam premlčania záložného práva. Záložné právo je za daných okolností iba naturálnou obligáciou, ktorá je z dôvodu vzniesenia námietky premlčania nevykonateľná, preto žaloba o určenie, že vec nie je zaťažená záložným právom vedie k odstráneniu stavu právnej neistoty vlastníka veci, iná žaloba, ktorá by viedla k výmazu záložného práva z príslušného registra (katastra nehnuteľností) do úvahy neprichádza. Okresný súd napokon poznamenal, že ním uvádzané závery rezonujú aj v rozhodovacej činnosti slovenských súdov, napr. v rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.9.2013 sp.zn. 14Cob/246/2012, Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.2.2014 sp.zn. 7Co 164/2013, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 13.6.2013 vo veci sp.zn. 6C 15/2013, alebo v rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 18.10.2018 vo veci sp.zn. 37 Cb/118/2017.

17. Podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni v spore plne úspešnej proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%. Dodal, že o konkrétnej výške priznaných trov rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

18. Proti rozsudku sa odvolal v zákonnej lehote žalovaný. Domáha sa zrušenia rozsudku a žiada vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, zároveň si uplatňuje nárok na náhradu trov konania. Prioritne argumentoval procesnou neprípustnosťou žaloby „o určenie neexistencie záložného práva“ z dôvodu premlčania. Namieta nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podľa jeho názoru súd nemôže vyhovieť žalobe žalobcu (ktorý je v hmotnoprávnom postavení záložcu) znejúcej „na určenie neexistencie záložného práva“, resp. určenie,

že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, ak žalobca určenie neexistencie záložného práva odvodzuje od premlčania práva záložného veriteľa vykonať záložné právo a súčasne ak žalobca v žalobe neuvádza (netvrdí) a nepreukazuje žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že záložné právo (ktorého určenia neexistencie sa domáha) vôbec nevzniklo, alebo z ktorých by bolo možné dovodiť, že záložné právo po svojom vzniku následne na základe niektorého zo zákonom taxatívne stanoveného dôvodu zaniklo. Ani premlčanie zabezpečeného (hlavného) záväzku a ani premlčanie záložného práva nie sú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája zánik záložného práva. Deklarovať súdnym rozhodnutím skutočnosť, že „záložné právo neexistuje“ môže súd len na základe takých skutočností, v dôsledku ktorých buď (i) nemohlo dôjsť k vzniku záložného práva od počiatku (neexistencia zmluvy o zriadení záložného práva, resp. neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva, absencia vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností a pod.), alebo v dôsledku ktorých spočiatku existujúce záložné právo neskôr zaniklo (tieto dôvody sú výslovne a taxatívne stanovené zákonom). Žiadna iná právna skutočnosť nemôže byť podľa názoru odvolateľa podkladom pre vyslovenie neexistencie záložného práva súdom, pretože právo s takýmito skutočnosťami neexistenciu (počiatočnú alebo následnú) záložného práva nespája. Ak súd vysloví „neexistenciu záložného práva“ s odvolaním sa na skutočnosť právne nespôsobilú vyvolať neexistenciu záložného práva, koná v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, prekračuje zákonom stanovený rozsah dôvodov, ktoré by ako jediné mohli byť podkladom takého rozhodnutia. Súd preto na základe žalobkyňou uvádzaných dôvodov (premlčanie zabezpečenej pohľadávky a záložného práva) nemohol vysloviť záver o tom, že „nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom“ (teda fakticky - že záložné právo na nehnuteľnostiach neexistuje), keďže na to súdu chýbal zákonom stanovený dôvod.

19. Dokazovanie preukázalo, že záložné právo na nehnuteľnostiach žalobcu v minulosti v prospech právneho predchodcu žalovaného a následne v prospech žalovaného vzniklo. Sporné teda je, či záložné právo na nehnuteľnostiach stále viazne/existuje alebo neviazne/neexistuje.

20. Odvolateľ odkazuje na ustanovenie § 151md ods. 1 písm. a) až i) Občianskeho zákonníka, v ňom určený stanovený okruh/rozsah dôvodov, v dôsledku ktorých ak nastane niektorý z nich, existujúce záložné právo zaniká. Predmetné ustanovenie obsahuje taxatívny výpočet zániku záložného práva. V dôsledku premlčania ani zabezpečená pohľadávka a ani záložné právo nezaniakajú, v dôsledku premlčania (po splnení zákonom stanoveného postupu - vzniesenia námietky premlčania pred súdom na to oprávnenou osobou) sa práva stávajú súdne nevymáhateľnými; naďalej však ostávajú existovať, i keď „len“ vo forme naturálnej obligácie, ktorá môže byť kedykoľvek v budúcnosti dobrovoľne z iniciatívy dlžníka splnená mimosúdne. Hoc premlčané právo (v spojení s riadne vznesenou námietkou premlčania) z pohľadu veriteľa znamená, že jeho právu nemôže byť poskytnutá súdna ochrana, na strane druhej to nemôže znamenať, že sa veriteľovi toto právo zo strany súdu úplne (navyše bez opory v zákone) odníme a súd ho vyhlási za neexistujúce (de iure naďalej existuje hoc len vo forme naturálnej obligácie).

21. Odvolateľ nesúhlasí s konštatáciou súdu, že žalobkyňa nemá inú možnosť ako stav svojich nehnuteľností vo vzťahu k zapísanému záložnému právu ustáliť a v príslušnom registri zmeniť, než práve na základe podanej žaloby, tento záver súdu hodnotí za nesprávny. Podľa názoru odvolateľa žalobkyňa má voči nemu ako žalovanému k dispozícii iný (a účinný) prostriedok právnej ochrany a to podaním žaloby podľa § 137 písm. a) CSP, na základe nej efektívne zabrániť výkonu záložného práva, pritom rozsudok vydaný v konaní o „adekvátnej“ žalobe by bol aj spôsobilou záznamovou listinou, na základe ktorej by kataster mohol vyznačiť obmedzujúcu poznámku vo vzťahu k záložnému právu, nedošlo by ale k výmazu existujúceho záložného práva žalovaného a do budúcnosti by žalobkyňa, alebo jej prípadný právny nástupca mohla udeliť žalovanému dobrovoľne súhlas s výkonom záložného práva.

22. Podaním adekvátnej žaloby je žalobkyňa spôsobilá navodiť stav súladný s hmotným právom tak, že vo výsledku by žalovaný nebol oprávnený vykonať svoje existujúce záložné právo (do doby kým by sama žalobkyňa alebo jej právny nástupca s výkonom nesúhlasili), no súčasne by bolo zachované aj existujúce záložné právo žalovaného vo forme naturálnej obligácie. Zdôrazňuje, že dôsledkom premlčania je strata súdnej ochrany existujúceho ale premlčaného práva, avšak aj premlčané právo môže byť v budúcnosti spôsobilým prostriedkom uspokojenia zabezpečenej pohľadávky vtedy, ak záložca dobrovoľne udelí záložnému veriteľovi súhlas s vykonaním síce premlčaného, avšak stále existujúceho záložného práva viaznuceho na zálohu, čo si uvedomil i zákonodarca v legislatívnom procese je totiž návrh zákona, ktorým sa má zmeniť okrem iných aj ustanovenie § 100 ods. 2 OZ o doplnenie vety obsahom ktorej bude zákonná povinnosť záložného veriteľa vydať záložcovi na jeho žiadosť potvrdenie o vzdaní sa záložného práva (§ 151md ods. 1 písm. c) OZ) - ako jeden z dôvodov zániku záložného práva.

23. Pokiaľ okresný súd existenciu naliehavého právneho záujmu na žalobkyňou požadovanom určení viaže k okolnosti, že na podanie takejto žaloby bola odkázaná uznesením Okresného súdu Dolný Kubín,

sp. zn. 6Csp/17/2018, zo dňa 18.5.2018 o nariadení neodkladného opatrenia, súd uložil žalobkyni nesprávnu povinnosť podať v lehote 21 dní žalobu o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, preto sa mala dožadovať zmeny tohto výroku. Skutočnosť, že súd zaviazal žalobcu na podanie nesprávnej žaloby (na určenie niečoho na čom nie je naliehavý právny záujem, keďže je prípustná iná žaloba), nemôže ísť na jeho ľarchu/žalovaného a nesvedčí o existencii naliehavého právneho záujmu na predmetnom určení.

24. Odvolateľ namieta aj, že absentuje námietka premlčania hlavného/zabezpečeného záväzku zo strany oprávnenej osoby/úverového dlžníka vzhľadom na akcesorickú povahu vzťahov zo záložného práva k hlavnému (zabezpečenému) záväzkovému vzťahu. Vo vzťahu k nemu úverový dlžník zákonom predpokladaným spôsobom v relevantnom procesnom postavení dosiaľ nedovolal premlčania zabezpečeného dlhu t.j. hlavného záväzku, preto vo vzťahu k nemu hlavný záväzkový vzťah de iure je nepremlčaný. Ak je de iure nepremlčaný hlavný záväzkový vzťah, je neprípustné, aby súd prihliadol na premlčanie „akcesorického“ (na hlavnom záväzku závislého) záložného práva vo vzťahu ku ktorému záložca ako oprávnená osoba vznesla námietku premlčania skôr, než sú splnené podmienky prihliadnutia na premlčanie vo vzťahu k hlavnému/zabezpečenému záväzkovému vzťahu. Iba takáto interpretácia a aplikácia ust. § 100 ods. 1 a ods. 2 OZ skutočne vystihuje právny vzťah medzi na jednej strane hlavným/zabezpečeným záväzkom a na strane druhej záväzkom akcesorickým/závislým k záväzku hlavnému. Z § 100 ods. 1 OZ vyplýva, že je potrebné rozlišovať samotné uplynutie premlčacej doby/premlčanie pohľadávky a následky z toho plynúce. Tie môžu nastať iba v prípade splnenia kumulatívnej podmienky, ktorou je vznesenie námietky premlčania. Napokon záložca má byť uzrozumený s tým, že záložné právo (a jeho právny status) zriadené na jeho nehnuteľnosti je závislé primárne na právnom statuse zabezpečenej pohľadávky. Záložca si má byť preto vedomý aj toho, že ak hlavný dlžník neuplatní účinne námietku premlčania vo vzťahu k hlavnému záväzku (na ktorú by mal súd prihliadnuť), tak zároveň záložca nemôže účinne vznieť svoju povahou akcesorickú námietku premlčania vo vzťahu k rovnako akcesorickému záložnému právu. Odvolateľ označuje za nezmyselné závery k účinkom premlčania hlavného záväzku, keď súd poukazuje na skutočnosť, že právny predchodca žalovaného (v čase účinnosti protiústavného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z.) zobral žalobu na základe výzvy súdu (ktorej pôvod bol práve v protiústavnom zákonom ustanovení späť, čím údajne uznal premlčanie. Zo späťvzatia žaloby ako procesného úkonu možno vyvodiť jedinou vôľu strany - ukončiť spor zastavením konania, z tohto úkonu nemožno dovodiť, že strana sporu akýmkoľvek spôsobom vyjadrila svoju vôľu vo vzťahu k druhej strane sporu uznávať nároky, práva a pod. Podanie a aj späťvzatie žaloby je úkon strany sporu adresovaný/určený súdu a nie zmluvnému partnerovi - druhej sporovej strane. Ak zákon stanovuje, že dlžník sa musí premlčania dovoliť, znamená to, že procesná aktivita (aktivita pred súdom) so vznesením námietky premlčania musí vychádzať zo strany dlžníka. Žalobkyňa netvrdila a ani nijakým spôsobom nepreukázala, že by sa boľ voči právnomu predchodcovi žalovaného, resp. voči žalovanému „hlavný dlžník“ vlastnou procesnou aktivitou účinne premlčania dovolal.

25. On v spore i v odvolaní uplatnil kvalitatívne odlišnú argumentáciu, ktorou sa súdy Slovenskej republiky (či ČR) dosiaľ vôbec nezaoberali, resp. sa ňou zaoberali nedostatočne. Za kvalitatívne odlišnú argumentáciu žalovaný považuje: dôvody zániku záložného práva vymedzené taxatívnym výpočtom v § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka; zákon nepozná spôsob zániku záložného práva súdnym rozhodnutím ani premlčaním; súd nemôže určiť záložné právo, ktoré je „iba“ premlčané (ale stále existuje) za neexistujúce, pretože v opačnom prípade by konal v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky; na námietku premlčania vo vzťahu k záložnému (akcesorickému) právu nemožno prihliadnuť skôr, ako bola oprávnenou osobou vznesená námietka premlčania „hlavného záväzku“. V kontexte s uvedeným je potom nevyhnutné vnímať aj (ne)použiteľnosť záverov súdnych orgánov, na ktoré sa súd v napádanom rozsudku odvoláva.

26. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiada potvrdenie rozsudku okresného súdu ako vecne správne. Odvolanie žalovaného hodnotí za účelové, bez opory v platnom práve. Zotrúva na tom, že na podanej určovacej žalobe má naliehavý právny záujem - spočíva predovšetkým v ochrane jej vlastníckeho práva pred nezákonne konanou dražbou, keď v minulosti už aj záväzok úverového dlžníka sa premlčal, dokonca súdne konanie voči nemu bolo zastavené, keďže po výzve súdu, že žaluje premlčanú pohľadávku, žalovaný/ v pozícii žalobcu zobral žalobu späť. Cituje v odvolaní z písomného odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu časť hodnotenia naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby v súdnej veci - argumentáciu žalovaného v odvolaní v predmetnej otázke k záverom okresného súdu považuje žalobkyňa ako jeho snahu prostredníctvom procesných ustanovení bez ohľadu na hmotnoprávnu stránku vecí jej zabrániť domôcť sa svojich práv v súdnom konaní.

27. Ďalej odkazuje na právny názor v otázke premlčania záložného práva - vyjadrený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp. zn. 21 Cdo 2185/2009, ďalej v rozsudku sp.zn. 21 Cdo 1918/2005 zo dňa 25.4.2007 - z odôvodnenia tohto rozhodnutia žalobkyňa uvádza podstatnú - rozhodujúcu časť - ktorú premietol do svojho rozhodovania v súdnej veci aj okresný súd. Upriamuje pozornosť na konanie žalovaného, ktorý aj napriek vedomostiam o tom, že zabezpečená pohľadávka je premlčaná, že záložné právo je premlčané sa snaží realizovať výkon záložného práva čo je v hrubom rozpore s dobrými mravmi zvlášť, keď ona/ žalobkyňa ako záložca ani nebola úverovým dlžníkom a celá suma úveru bola vyplatená inej osobe. Považuje za nesporné, že uplynula 3 ročná premlčacia doba záložného práva ako to správne konštatoval aj okresný súd v nariadenom predbežnom opatrení. Je pravdou, že v roku 2013 predošlý záložný veriteľ začal výkon záložného práva na základe Zmluvy o vykonaní dražby zo dňa 3.7.2013, čím došlo aj k vyznačeniu poznámky č. 46/13 na LV č.XXX, avšak tento výkon záložného práva trval len do 3.10.2013 keď Dražobník s.r.o, poverený realizáciou dobrovoľnej dražby, upustil od dražby a od výkonu záložného práva. Z toho je zrejmé, že premlčacia doba mohla spočívať maximálne od 3.7.2013 do 3.10.2013 a od 3.10.2013 nerušene plynula ďalej, čo má za následok premlčanie záložného práva. Premlčacia doba záložného práva začala plynúť zhodne s premlčacou dobou zabezpečenej pohľadávky dňom 14.12.2012 a záložné právo sa premlčalo dňa 18.5.2016. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojej rozhodovacej činnosti zdôraznil zásadu „vigilantibus iura scripta sunt, t.j. práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým) teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

28. Za právne irelevantné označuje žalobkyňa tvrdenia žalovaného, že dlžník A. sa nedovolal premlčania pohľadávky zo zmluvy o úvere a teda, že nie je možné namietať premlčanie záložného práva. Občiansky zákonník v ust. § 100 ods.2 tretej vety nevyžaduje vznesenie námietky premlčania zabezpečovanej pohľadávky. Je tak bezvýznamné, či bola úverovým dlžníkom vznesená vo vzťahu k veriteľovi námietka premlčania, podstatné je uplynutie premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky. Žalovaný aj jeho právny predchodca svojou nečinnosťou spôsobil premlčanie tak zabezpečenej pohľadávky ako aj záložného práva a teraz žalovaný zneužívajúc premlčané záložné právo a fakt, že bez jeho súčinnosti alebo rozsudku súdu nedôjde k jeho technickému výmazu z LV č. XXX sa snaží vymôcť premlčanú pohľadávku výkonom premlčaného záložného práva. Súdny práveže veľmi rozumne pochopili podstatu vyznačenia záložného práva na LV a hlavne fakt, že ak by nerozhodovali spôsobom akým rozhodujú tak záložca by bol vydaný na svojvôľu záložného veriteľa, ktorý by mu neposkytol súčinnosť na výmaz záložného práva z LV a tým spôsobom by vydieral záložcu a blokoval jeho nehnuteľnosť prakticky po neobmedzenú dobu. Tvrdenia žalovaného, že ak súd vyhovie tejto žalobe, zbaví žalobcu možnosti dobrovoľne plniť premlčaný dlh sú absolútne nelogické - jednak žalobca nie je dlžník a hlavne dostatočne preukázal návrhom na neodkladné opatrenie, aj žalobou, aj námietkami premlčania, že rozhodne nemá v úmysle nejaký dlh plniť. Odvolávanie sa žalovaného na údajne pripravovanú zmenu právnej úpravy sú absolútne nepodstatné, súdy rozhodujú na základe platných právnych predpisov a nie na základe nejakého zámeru o ktorom vonkoncom nie je jasné v akom znení a či vôbec bude legislatívne schválený. V súhrne tvrdí, že ona dostatočne preukázala tak naliehavý právny záujem tak aj prípustnosť žaloby zároveň aj premlčanie záložného práva a jej žaloba je v plnom rozsahu dôvodná.

29. V doplnení odvolacej argumentácie žalovaný na podporu svojich odvolacích tvrdení a právnych názorov (tie uvádza prakticky totožne ako v odvolaní) odkazuje „ na rozhodovacu prax „ na úrovni krajských súdov SR, na medzičasom vydané rozhodnutie - rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 10 Co/289/2018-160 zo dňa 29.4.2020, konštatované závery v bodoch 13 a 14 odôvodnenia, že : „ v prípade ustanovenia § 151md ods.1 Občianskeho zákonníka (zánik záložného práva) ide o taxatívny výpočet (vyčerpávajúci, úplný), ktorý nemožno rozšíriť o ďalšie dôvody. Opakom by bol demonštratívny výpočet (exemplifikatívny výpočet, teda výpočet len príkladný), ktorý je vyjadrený slovom „ najmä“, kedy vytvára určitý priestor, v rámci ktorého je prípustná miera flexibility...V danej veci však dôvody označené žalobcom (premlčanie zabezpečenej pohľadávky, premlčanie výkonu záložného práva) nemožno subsumovať pod niektorý z explicitne uvedených dôvodov zániku záložného práva podľa § 151md ods.1 Občianskeho zákonníka a ani podľa iného osobitného predpisu, preto nebolo možné žalobe vyhovieť a určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom...,). V doplnení odvolacej argumentácie, žalovaný naďalej zotrváva na zmene rozsudku okresného súdu, v rámci nej žiada zamietnuť žalobu, rušiť uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 6 Csp/17/2018 zo dňa 18.5.2018 o nariadení neodkladného opatrenia a žiada priznať náhradu trov konania (prvoinštančné aj odvolacie).

30. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „ CSP“) po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote na to oprávnená strana sporu, proti rozsudku ktorému je

prípustné odvolanie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupujúc podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP, rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, zároveň v zmysle § 387 ods.2 CSP sa stotožnil aj s písomným odôvodnením napadnutého rozsudku. Iba na podporu vecnej správnosti rozhodnutia a aj plniac svoju povinnosť voči odvolateľovi sa odvolací súd vyjadruje v súdnej veci iba k „zásadným odvolacím otázkam „.

31. Okresný súd na základe dokazovania mal nesporne preukázať, že žalobkyňa ako výlučná vlastníčka nehnuteľností (tie konkrétne vymedzené aj vo výrokovvej vete rozsudku) evidovaných na LV č. XXX v k.ú. I. O., Obec Oravský Podzámok uzatvorila dňa 9. 12. 2003 zmluvu o zriadení záložného práva k úverovej zmluve č. 004/4003/03 zo dňa 9.12.2003 na zabezpečenie zmluvy o úvere v znení jej dodatkov uzatvorenej medzi D. A. - úverovým dlžníkom a pôvodným veriteľom OTP Banka (právny predchodca žalovaného). Vklad zmluvy o zriadení záložného práva povolila Správa katastra Dolný Kubín dňa 12.12.2003 pod č. V 1547/2003. Úverový dlžník a záložca sú odlišné subjekty. Ďalšou nespornou skutočnosťou bolo, že úverový dlžník nesplnil svoje povinnosti splácať dlh riadne a včas, preto ešte pôvodný veriteľ OTP Banka vyhlásila úver dňa 8.11.2012 za predčasne splatný. DPS financial - žalovaný nadobudol pohľadávku z úverovej zmluvy od pôvodného veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 6.12.2017.

32. Žalobkyňa ani v žalobe o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, ale ani v priebehu sporu vôbec nespochybnila vznik záložného práva k nehnuteľnostiam v jej vlastníctve a tiež netvrdila, že by záložné právo, ktoré vzniklo malo v dôsledku jeho premlčania zaniknúť v zmysle § 151md ods.1 písm. a) až i) Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“). Odvolací súd súhlasí s názorom odvolateľa, že v uvádzanom hmotnoprávnom ustanovení sú taxatívne vymedzené jednotlivé spôsoby zániku záložného práva medzi ktoré premlčanie záložného práva ako spôsob zániku záložného práva nie je zaradené. Avšak ani okresný súd nezaložil svoj záver, keď vyslovil, že nehnuteľnosti žalobkyne nie sú zaťažené záložným právom na tej skutočnosti, že by zistené premlčanie záložného práva malo založiť zákonný dôvod jeho zániku - subsumovaním pod ust. § 151md ods.1 písm. a) až i) OZ ako sa mylne domnieva odvolateľ v odvolaní.

33. V súdnej veci bol právne významný záver okresného súdu, keď akceptoval žalobou namietané premlčanie záložného práva, s konkrétnym vymedzením aj časových súvislostí ku ktorým začiatok plynutia premlčacej doby (trojročnej) a posledný deň uplynutia lehoty viazal - tu odvolací súd v celom rozsahu sa stotožnil s časovými údajmi, z ktorých pri hodnotení začiatku, plynutia, ukončenia premlčacej doby okresný súd vychádzal. Zároveň poznamenáva, že riešená právna problematika je po stránke hmotného práva - špecifická, o čom svedčí aj zatiaľ nejednotná (rozdielna) rozhodovacia činnosť všeobecných súdov, v súdnej praxi zatiaľ neustálená. V súdnej veci odvolací súd si v celom rozsahu osvojil skutkové zistenia okresného súdu, zohľadnil aj individuálne okolnosti prejednávanej veci a zásadné vecné otázky vyhodnotil z pohľadu totožných hmotnoprávnych ustanovení ako okresný súd - napokon ani odvolateľ aplikáciu hmotno-právnych ustanovení z ktorých sa vychádzalo výrazným spôsobom nenamietal, ale ich vyložil odlišne ako okresný súd.

34. Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 Občianskeho zákonníka, ďalej iba OZ). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (§ 100 ods. I OZ). Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka (§ 100 ods.2 prvá a tretia veta OZ).

35. Premlčanie je následok kvalifikovaného uplynutia času, podstata premlčania spočíva v tom, že ak sa určité právo po zákonom stanovenú dobu nevykonáva, hoc to nemá za následok zánik práva ale znamená jeho závažné oslabenie, pretože nárok ako súčasť subjektívneho práva sa stáva podmieneným - závisí na tom, či sa povinná osoba premlčania dovoľá. Ak sa tak stane, nárok oprávneného subjektu súd priznať nemôže. Nepriznanie premlčaného práva je viazané na ďalšiu právnu skutočnosť, ktorou je vznesenie kvalifikovanej námietky premlčania tým, kto má právnu povinnosť. V súdnom konaní nie je možné premlčané právo priznať, ak : a.) uplynula zákonom určená premlčania doba, b.) ten, kto je povinný niečo plniť, sa dovolal premlčania, c.) k dovolaniu premlčania došlo v konaní na súde alebo inom orgáne oprávnenom o práve rozhodnúť.

36. Účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávnych vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tým dosiahnuť stav, v rámci ktorého sa už oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Následkom účinne vznesenej námietky premlčania v občianskom

súdnom konaní je, že premlčané právo nemožno oprávnenému priznať (z rozhodnutia NS SR - 5 Cdo 104/2011).

37. Premlčaniu podlieha tiež záložné právo, pretože ide o majetkové právo, ktoré z právneho režimu premlčania nie je vylúčené. Na premlčanie záložného práva ale nestačí iba márne uplynutie doby určenej občianskym právom na uplatnenie nároku na uspokojenie zo zálohu, ale je potrebné, aby márne uplynula tiež premlčacia doba na uplatnenie zabezpečenej pohľadávky, preto treba súhlasiť s odvolateľom, že ak nedošlo k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky, nemôže byť premlčané ani záložné právo, - to i v prípade aj keby jeho predmetom bol majetok inej osoby ako dlžníka tejto pohľadávky. V súdnom prípade predmetom záložného práva je majetok inej osoby ako dlžníka zabezpečenej pohľadávky.

38. Premlčacia doba záložného práva je trojročná a plynie odo dňa „ kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát“ t.j. odo dňa kedy vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohy t.j. právo výkonu záložného práva. Môže nastať situácia, že hoc je pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi je premlčaná, vo vzťahu k záložcovi je podstatný časový moment, kedy veriteľ mohol prvýkrát vykonať právo - vykonať záložné právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky, od tohto momentu začína plynúť trojročná premlčacia doba záložného práva.

39. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí II.ÚS 250/2011-30 zo dňa 8.12.2011 uviedol, že „ ust. § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka predlžuje plynutie premlčacej doby práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu tak, že stanovuje, že záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka, vychádza z toho, že je potrebné skúmať iba to, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, avšak nie to, či bola dlžníkom vo vzťahu k právu veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečovanie pohľadávky aj vznesená námietka premlčania. Vznesenie námietky premlčania záložného práva je významné iba vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pričom je zrejmé, že túto námietku môže vzniesť iba záložca a prvý raz tak môže (úspešne) urobiť až v momente, kedy uplynula premlčacia doba aj zabezpečovanej pohľadávky, nielen trojročná premlčacia doba pre premlčacie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. V prípade ak tieto premlčacie doby uplynuli, záložný veriteľ nezačal s predajom zálohu a záložcom bola námietka premlčania vznesená, stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa (proti vôli záložcu) uspokojenia zo zálohu, pretože je záložné právo premlčané."

40. V súdnej veci začiatok plynutia premlčacej doby záložného práva sa zhoduje so začiatkom plynutia premlčacej doby zabezpečovanej pohľadávky, týmto je deň 14.12.2012, uvedeným dňom vzniklo záložnému veriteľovi právo výkonu záložného práva na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky, od uvedeného dňa začala plynúť aj trojročná premlčacia doba, ktorá vzhľadom na súdom konštatované obdobie spočívania premlčania (viď aj časové údaje konkretizované okresným súdom v bode 24 odôvodnenia) uplynula dňa 18.5.2016, podľa výsledkov dokazovania v rovnaký deň sa premlčala aj zabezpečovaná pohľadávka.

41. Je bez akýchkoľvek pochyb preukázané, že žalobkyňa sa účinne dovolala premlčania záložného práva, z tohto titulu záložný veriteľ - aktuálne žalovaný nie je možné, aby k výkonu záložného práva - u založených nehnuteľností pristúpil. Nemožno očakávať, že by žalovaný dobrovoľne pristúpil a oznámil príslušnému katastrálnemu úradu, že od výkonu záložného práva ustúpi a žiada jeho vymaz, vyznačenie aj v príslušnej evidencii. Na druhej strane nie je možné ani to očakávať, že by žalobkyňa záložným právom zabezpečený dlh záložnému veriteľovi za dlžníka dobrovoľne uhradila - o čom svedčí aj ňou podaná žaloba, ňou sa splneniu povinnosti zo záložnej zmluvy voči záložnému veriteľovi aj účinne ubránila, zároveň prejavila vôľu, aby voči nej ako záložcovi záložný veriteľ výkon záložného práva na založené nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve neuplatňoval. Z tohto pohľadu sú iba v hypotetickej rovine úvahy, očakávania odvolateľa o prípadnom dobrovoľnom splnení dlhu - záložným právom zabezpečenej pohľadávky žalobkyňou v budúcnosti.

42. Okresný súd správne ustálil charakter žaloby - t.j., že podľa obsahu ide o žalobu podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, v predmetnej žalobe sa žalobkyňa domáha tzv. negatívneho určenia, určenia neexistencie práva. Vzhľadom na skutkové vymedzenie žaloby a súhrn zistených individuálnych okolností vyplývajúcich z dokazovania žalobkyňa preukázala ohrozenie svojho práva - práva vlastníctva prípadným výkonom záložného práva (premlčaného) záložným veriteľom - žalovaným, následne jednoznačne preukázala aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Konštitutívnym rozhodnutím súdu - vyhovujúcim určovacím výrokom sa dosiahne aj zmena zápisu v katastri nehnuteľností tak, aby žalobkyňa ťarcha - zapísaná/evidovaná na liste vlastníctva k nehnuteľnostiam v jej výlučnom vlastníctve, v dôsledku nevykonania práva záložným veriteľom v zákonom stanovenej dobe nezaväzovala - čo je aj zásadným účelom ňou podanej žaloby. Odvolacie argumentácie žalovaného nespôsobili/ nezaložili a ani nevyvolali iný záver.

43. V súhrne na základe vyslovených skutkových a právnych úvah odvolací súd odvolaniu žalovaného nemohol vyhovieť a po konštatácii vecnej správnosti rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku potvrdil.

44. V bezprostredne súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania rozhodovanie okresného súdu zásadou úspechu/ neúspechu strán v spore má oporu v aplikovanej procesno-právnej úprave - v ust. § 255 ods. 1 CSP.

45. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal odvolací súd v rozsahu 100 % žalobkyni (v odvolacom konaní úspešnej) voči žalovanému (neúspešnému). Dodáva, že aj o výške náhrady trov tohto odvolacieho konania rozhodne okresný súd postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

46. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.